

Súd: Krajský súd Žilina  
Spisová značka: 10CoP/40/2020  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5320202412  
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 09. 2020  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga  
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5320202412.1

## Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu - sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: Z. Z., nar. XX. XX. XXXX, dieťa rodičov: matka - Z. Z., rod. Z., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom E. XXX, prechodne bytom R. XXX a otec - A. C., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Z. R., t. č. ÚZVJS Trenčín, Súdna 15, o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca na nariadenie neodkladného opatrenia, na základe odvolania matky proti uzneseniu Okresného súdu Čadca č.k. 7P/23/2020-24 zo dňa 22.7.2020, takto

### rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

### o d ô v o d n e n i e :

1.Napadnutým uznesením okresný súd (ďalej v texte aj ako súd prvej inštancie) vydal neodkladné opatrenie, ktorým nariadil matke, aby odovzdala maloletého Z. Z., nar. XX. XX. XXXX, do starostlivosti zariadenia Centrum pre deti a rodiny C.. Súčasne matke i otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou vo výške po 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepnoleté dieťa a to mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet zariadenia, počnúc dňom umiestnenia maloletého do zariadenia. O trovách konania rozhodol tak, že predmetný procesný nárok nepriznal žiadnemu z účastníkov.

2.Súd prvej inštancie vyhodnotil predložený návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca (ďalej ako navrhovateľ) na nariadenie neodkladného opatrenia za dôvodne podaný. Z predložených listinných dôkazov totiž vyplýva, že je nevyhnutné, aby bola maloletému dieťaťu poskytnutá takáto procesná ochrana, nakoľko zdravý vývoj a výchova maloletého dieťaťa sú ohrozené. Problémy v dotknutej rodine sú kolíznym opatrovníkom evidované v podstate od narodenia dieťaťa. Matka maloletého dieťaťa, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do výchovy a starostlivosti, dlhodobo nezabezpečuje maloletému riadnu starostlivosť. Napriek nízkemu veku dieťaťa matka od neho odchádza bez zabezpečenia riadneho dozoru a dlhodobo vo zvýšenej miere požíva alkoholické nápoje, čím ohrozuje život a zdravie maloletého dieťaťa. Napriek snahe navrhovateľa o usmernenie matky k pochopeniu jej roly rodiča a zodpovednému prístupu k plneniu si rodičovských povinností, došlo k zlepšeniu na strane matky len krátkodobo, počas zatvorenia pohostinstiev a reštauračných zariadení pre koronavírus COVID-19. V súčasnosti matka opätovne nadmerne požíva alkoholické nápoje, nemá záujem liečiť sa, nepripúšťa si, že má problémy s požívaním alkoholických nápojov a nezvláda starostlivosť o maloleté dieťa. Matka naďalej opúšťa domácnosť a maloleté dieťa, resp. v prítomnosti maloletého dieťaťa požíva alkoholické nápoje v neprimeranej miere.

3.Vychádzajúc z uvedených skutočností dospel okresný súd k záveru, že záujem maloletého dieťaťa si aktuálne vyžaduje jeho vyňatie z rodinného prostredia a jeho umiestnenie do ústavnej starostlivosti. Ide o dočasné opatrenie, preto zároveň apeloval na matku, aby zmenila svoje správanie a prístup

k rodičovstvu a k z toho vyplývajúcim povinnostiam a dobrovoľne sa podrobila protialkoholickému liečeniu tak, aby v budúcnosti mohla poskytovať maloletému dieťaťu riadne potrebnú starostlivosť. Otec maloletého je v súčasnosti vo výkone trestu odňatia slobody v Trenčíne, čo samo o sebe vylučuje možnosť zveriť maloleté dieťa do jeho osobnej starostlivosti. Navrhovateľ pred podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia zisťoval, či je v rodine mal. dieťaťa iná vhodná osoba, ktorá by bola ochotná a schopná zabezpečiť mal. dieťaťu riadnu starostlivosť, avšak žiadna takáto vhodná osoba nebola zistená. Centrum pre deti a rodiny C. vyslovilo súhlas s umiestneným maloletého dieťaťa do ich zariadenia, preto súd uložil matke povinnosť odovzdať mal. dieťa do starostlivosti tohto zariadenia.

4.O vyživovacej povinnosti rodičov súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na § 62 ods. 3 Zákona o rodine. Uviedol, že v danom štádiu konania je s ohľadom na obmedzený rozsah dokazovania potrebné, aby bola aspoň v nevyhnutnej miere pokrytá vyživovacia povinnosť k maloletému, preto uložil matke a otcovi povinnosť platiť výživné v rozsahu zákonného minima.

5.Proti tomuto uzneseniu podala odvolanie matka maloletého dieťaťa. Namietala, že jej matka brala rodičovský príspevok od vtedy, ako sa malý narodil, takže nemala možnosť hospodáriť s peniazmi. Preto sa aj stalo, že maloletému niekedy chýbali hygienické potreby. Potrebné veci mu teda nekupovala, ale doniesla od kamarátiek. Obdobne, v čase, keď otec dieťaťa ešte nebol vo väzení a posielal výživné 150 eur, tieto ona ani nevidela.

6.Ďalej argumentovala, že „1.7.2020, resp. aj pred korunou bola doma“, všetci sa jej pýtali, čo je s ňou, lebo sa nedotkla ani kvapky alkoholu, na čo má svedkov. Neskôr 1 mesiac išla na dve hodiny posedieť s kamarátkou na kofolu“, na základe čoho jej sestra N. „vyvolávala, že sa fláka“. Pripustila, že na začiatku, keď sa syn narodil, to prehánala s alkoholom, vtedy aj robila psychologické testy, ktoré nedopadli dobre. Malý sa narodil s genetickou chybou - rázštepom, preto to riešila alkoholom, teraz už vie, že to bolo nesprávne, už je „úplne iný človek“, ako prvý polrok. Občas si zájde do mesta, „ako každý normálny človek na kofolu, jedno pivo“, ale jej sestra je voči nej zaujatá, hneď hovorí, že sa nestará. Občas si vypije 1-2 pivá, ale nie že by to potrebovala, „ale na trávenie“ a hneď na ňu útočí, že je alkoholička. V skutočnosti sa však o maloletého stará od narodenia ako môže. Pritom (jej) sestra nebola malého pozrieť ani v C., keď bol na operácii, hoci tam sestra býva. Podobne otec matky má „najmenej čo hovoriť“, keďže sa vôbec nestará o svoje deti, príde raz za dva týždne a zalepí im oči „cukríčkami alebo mobilom z bazáru“.

7.Podľa odvolateľky sa malý má u nej oveľa lepšie, ako v nejakom domove. U nej sú síce horšie podmienky, ale ona chce ísť do roboty a syna zabezpečiť. Iné deti sú v bytovkách, sú 5 krát za rok choré, malý nebol ani raz, pretože u nej má horský vzduch a všetko čo potrebuje. Zdôraznila, že dokáže urobiť všetko pre maloletého, nájsť si prácu a osamostatniť sa. Môže urobiť aj 10-dňové testy, že nie je alkoholička. Pri návšteve syna v „detskom domove“ bola zhrozená z toho, kde sa nachádza. Je so „samými cigánmi, ktorí sú nevychovaní, správajú sa hocijako“. Dodala, že sa dokáže hneď vzdať alkoholu, niekedy je zázemie a láska viac, ako lepšie podmienky a dieťa bez lásky u cudzích ľudí. Na internete „čítala, že je 20% pravdepodobnosť, keď ide človek na liečenie, že sa vylieči“. Chce preto dokázať súdu a sociálnemu úradu, že to dokáže sama, ak s tým má problém, čo si nemyslí.

8.V písomnom doplnení odvolania matka uviedla, že nikto nepreukázal, že má problém s alkoholom, o dieťa bolo postarané rok a pol po všetkých stránkach. Jej sestra nežije s nimi v spoločnej domácnosti, tak nevie ako to funguje. V prípade potreby je ochotná ísť na protialkoholické liečenie.

9.Krajský súd, ako súd odvolací (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 34 CSP), po zistení, že odvolanie podal oprávnený účastník konania (§ 2 ods. 1 a § 7 CMP v spojení s § 359 CSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 362 ods. 1 CSP), preskúmal vec v rozsahu danom v ustanovení § 65 CMP až 67 CMP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 385 ods. 1 CSP a contrario) napadnuté uznesenie potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP ako vecne správne.

10.Vo všeobecnosti náležitým je tvrdenie matky, že citovo naplnené rodičovské zázemie je pre dieťa dôležitejšie než prípadné priaznivejšie materiálne podmienky u „cudzích ľudí“. V okolnostiach posudzovanej veci sú však právnym základom nariadenia neodkladného opatrenia práve zásadné deficity výchovného prostredia (zázemia) matky. Inými slovami, dôvodom odňatia dieťaťa v súdnej veci nie sú (nemôžu byť) „vyhovujúcejšie“ materiálne podmienky v náhradnom prostredí, ale práve a len negatívny stav výchovných podmienok, umožňujúci konštatovať reálnu hrozbu pre dieťa.

11. Takýmto kvalifikovaným stavom je nepochybne situácia, keď dieťa vo veku ani nie jedného roka (od kedy sú prvé podnety na alkoholizmus matky), t.j. v období absolútnej závislosti dieťaťa na starostlivosti matky (otec dieťaťa nežije s rodinou) je ňou pravidelne opúšťané bez zabezpečenia dozoru, pričom odchody matky sú motivované jej nadmerným požívaním alkoholických nápojov. Odhladnuc od mimoriadnej nevhodnosti takéhoto postupu matky z dôvodu nenávratne premeškaného obdobia útleho veku dieťaťa, kedy sa mala a mohla medzi dieťaťom a matkou vyvinúť nevyhnutná vzťahová väzba, resp. obdobia, kedy je pre optimálny vývoj dieťaťa dieťa najdôležitejšia blízkosť/prítomnosť rodiča, opísané konanie v podobe opúšťania dieťaťa útleho veku priamo/bezprostredne ohrozuje dieťa na živote a je neakceptovateľné.

12. Inak nie je možné hodnotiť ani situáciu, keď matka neodchádza od dieťaťa a požíva alkoholické nápoje priamo v domácom prostredí. Stav po/pri pravidelnom a nadmernom požívaní alkoholických nápojov je totiž nepochybne okolnosťou vylučujúcou možnosť riadneho výkonu starostlivosti o dieťa a opäť ohrozujúcou zdravie maloletého dieťaťa, o to viac, že mal. Z. trpí zdravotnými problémami a vyžaduje zvýšenú zdravotnú starostlivosť.

13. V danej spojitosti je nesprávnou úvaha/konštrukcia matky, že pokiaľ jej bude vrátené dieťa, je ochotná zriecť sa alkoholu, ísť sa liečiť, nájsť si prácu a osamostatniť sa. Práve naopak, až keď takýmto spôsobom matka náležite usporiada svoju životnú situáciu tak, že nebude existovať dôvodná/relevantná obava o život dieťaťa z dôvodu nevhodného životného „štýlu“ matky, vtedy môže prevziať zodpovednosť aj za dieťa. V ktoromkoľvek štádiu konania splnenie týchto podmienok matka preukáže/osvedčí, môže sa domáhať jeho okamžitého navrátenia.

14. Vnútorne protirečivá/rozporná a preto nedôveryhodná je argumentácia matky, ktorou táto zľahčuje požívanie alkoholických nápojov „len na trávenie“, keď však súčasne sama prezentuje ochotu ísť na protialkoholické liečenie (s argumentáciou o jeho údajnej 20 % úspešnosti), resp. vzdať sa alkoholu. Uvedené len podkresľuje správnosť informácii - správ od Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny o nepriaznivých pomeroch daného výchovného prostredia - ktoré ako základ pre svoje rozhodnutie pojal okresný súd. Zároveň predmetné „priznanie“ matky zbavuje argumentačnej sily tú časť odvolania, v rámci ktorej matka obviňuje zo zaujatosti členov vlastnej rodiny, ktorí (podľa jej tvrdení) majú/mali poskytovať nepravdivé údaje o jej spôsobe života.

15. Vychádzajúc z prezentovaných úvah sa odvolací súd stotožnil s určujúcim záverom súdu prvej inštancie. Nakoľko aktuálne nebola zistená vhodná fyzická osoba, schopná zabezpečiť starostlivosť o maloletého a pomery vo výchovnom prostredí matky ohrozujú zdravie dieťaťa, bolo dôvodným rozhodnúť o dočasnom odovzdaní maloletého do starostlivosti Centra pre deti a rodiny.

16. Následne bude úlohou súdu prvej inštancie začať konanie vo veci samej ohľadne starostlivosti o mal. Z..

17. O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 a § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

18. Toto rozhodnutie krajského súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3:0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu dovolanie **n i e j e** prípustné.